

1) בראשית פרק ו

(כב) ויעש נח ככל אשר צוה אתו אלהים כן עשה:

בראשית פרק ז

(א) ויאמר ה' לנח בא אתה וכל ביתך אל התבה כי אתך ראיתי צדיק לפני בדור הזה:

(ה) ויעש נח ככל אשר צוהו ה':

(ו) ונח בן שש מאות שנה והמבול היה מים על הארץ:

(ז) ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התבה מפני מי המבול:

(י) ויהי לשבעת הימים ומי המבול היו על הארץ:

(יא) בשנת שש מאות שנה לחיי נח בחדש השני בשבעה עשר יום לחודש ביום הזה נבקעו כל מעינות תהום רבה וארבת השמים נפתחו:

(יב) ויהי הגשם על הארץ ארבעים יום וארבעים לילה:

(יג) בעצם היום הזה בא נח וישם וקם וקפת בני נח ואשת נח ושלשת נשי בניו אתם אל התבה:

2) רש"י על בראשית פרק ו פסוק כב

יעש נח. זה בנין התיבה:

3) רש"י על בראשית פרק ז פסוק ה

יעש נח - זה ביאתו לתיבה:

4) רש"י על בראשית פרק ז פסוק ז

מפני מי המבול - אף נח מקטני אמנה היה מאמין ואינו מאמין שיבא המבול ולא נכנס לתיבה עד שדחקוהו המים:

5) ספר גור אריה על בראשית פרק ז פסוק ה

זה ביאתו לתיבה. פירוש שהיה בא עד התיבה ועדיין לא נכנס בה, ולפיכך כתב 'זה ביאתו אל התיבה', אבל כניסתו אל התיבה לא היה עד שדחקוהו מי המבול, כדכתיב בקרא שאחר זה (פסוק ז) "ויבא נח וגו'", והשתא "ויבא" הראשון שבא עד התיבה, והב' - שנכנסו לתוך התיבה. ופירוש רא"ם אינו נכון:

6) אבן עזרא על בראשית פרק ז פסוק ה

יעש נח - כאשר צוהו ובא עם ביתו קרוב אל התיבה:

7) אבן עזרא על בראשית פרק ז פסוק ז

מפני מי המבול - מפני פחד מי המבול והנה באותם השבעה ימים באו מעצמם מן הבהמה הטהורה רבות וכן מהעוף הטהור ומהאחרים וכל רומש זכר ונקבה באו:

8) חזקוני על בראשית פרק ז פסוק ז

מפני מי המבול - ולא מפני הצווי.

9) רמב"ן על בראשית פרק ז פסוק א

בא אתה וכל ביתך אל התיבה - עשה נח את התיבה ימים רבים קודם המבול, וכאשר קרב עת המבול בחדש השני בעשור לחדש, חזר וצוהו שיבא הוא וכל ביתו בתיבה הוא שאמר לו בראשונה (לעיל ו יח) אתה ובניך ואשתך ונשי בניך והודיעו כי בזכותו לבדו ינצלו. . . וצוה שיקח הוא ויביא מן הבהמה הטהורה ומן העוף הטהור שבעה שבעה והודיעו יום המבול שבו יבא אל התיבה וכן עשה, שבעצם היום זה בא נח (להלן פסוק יג) וזהו טעם מפני מי המבול (להלן פסוק ז)

10) ורש"י כתב אף נח מקטני אמנה היה ולא נכנס לתיבה עד שדחפוהו המים ולשון בראשית רבה (לב ו) מחוסר אמנה היה, אלולי שהגיעו מים עד קרסוליו לא היה נכנס לתיבה אם כן יאמר, שלא נכנס שם עד שגברו המים וכסו פני כל הארץ וראה כי יטבע:

11 (ח-ט) . . . וטעם ויעש נח ככל אשר צוהו ה' (לעיל פסוק ה), אמרו בבראשית רבה (לב ה) זה שיכין לכנוס בהמה וחייה ועוף, כלומר הטהורים, שטרח הוא אחריהם ולקחם אל ביתו והכתוב שאמר פעם שלישית כאשר צוה אלהים את נח (פסוק ט), לומר שעשה כאשר צוהו בכניסת התיבה, כי הוא נמשך למעלה עם ויבא נח, לומר שבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אל התיבה ומן הבהמה והעוף והרמש שנים שנים שבאו אליו אל התיבה, וכלם באו אתו, שנכנסו בתיבה מפני מי המבול, כאשר צוה אותו אלהים וחזר ופירש החדש והיום שבא המבול, וכיצד בא ואמר כי בעצם אותו היום הוא שבא נח אל התיבה, ועמו כל הבשר החי, לא קודם לכן:

12 (טז) . . . ודעת רבי אברהם, כי ויבא נח ובניו ואשתו ונשי בניו אתו אל התיבה (לעיל פסוק ז), לא נכנסו בתוכה, אלא שבאו אליו כלם בעשור לחדש השני, כי ביתו קרוב אל התיבה היה וטעם מפני מי המבול, מפחד מי המבול ולשבעת הימים היה מי המבול, ונאספו כלם בתיבה וסגר הפתח והצהר ואין דבריו נכונים:

13 ויתכן כי ויעש נח ככל אשר צוהו ה' ונח בן שש מאות שנה, והפסוקים עד בשנת שש מאות שנה (פסוקים ה ו), אינם מספרים מעשה, אבל ויעש נח ככל אשר צוהו, יכלול הענין כולו יאמר, שעשה ככל אשר נצטווה, לא הפיל מכל הענין דבר, עשה התיבה ואסף המאכל, ולקח מן הבהמה והעוף הטהורים שבעה שבעה ביום אשר צוה אותו וכאשר היה בן שש מאות שנה והמבול ירד על הארץ בא עם ביתו ועם הבהמות הטהורות וכל החי אל התיבה כאשר צוהו אלהים ואחר כן (מפסוק י והלאה) ספר במעשה ויהי לשבעת הימים בשנת שש מאות, וגמר הענין:

14 הכתב והקבלה על בראשית פרק ז פסוק ז

מפני מי המבול. מקטני אמנה היה שלא נכנס עד שדחקהו המים (רש"י מרבתינו) וזה למאן דדרש בדורותיו לגנאי, ולמאן שדרשו לשבח נח אל התבה בעשירי לחדש בו ביום שנצטווה, והכי איתא בפרקי דר"א, בעשירי לחדש נכנסו כלם אל התבה ובי"ז בו ירדו מי המבול על הארץ, ולדידי טעם מפני המבול, להודיע שבאו גברי לחוד ונשי לחוד, אף שהי' שבעה ימים קודם לפורעניות מ"מ פירשו מסבת הצער המעונת לבוא (משכיל לדוד) ומה שאמר אח"ז, בשבעה עשר יום לחדש וגו' בעצם היום הזה בא נח וגו' היינו שבי"ז היתה ביאה מוחלטת שלא יצאו עוד ממנה, אבל בעשירי שבא מפני הצווי, היא היתה ביאה שאינה מוחלטת, כי בשבעת הימים האלה היה יוצא ובא, להביא אל התבה דברים הנצרכים, כלי בית כלי תבשיל ומיני מאכל לו ולבהמתו, גם לימי אבולו של מתושלח היה להספידו, ולמ"ש (סנהדרין ק"ח) שקבע להם הקב"ה שבעת ימים אלו לשוב בתשובה, היה נח יוצא אליהם לדבר עמהם אולי ישוּבו (רו"ל)

15 וכבר מצאנו לשון ביאה שאינה אלא תנועה והכנה אל ביאה תכליתית ומוחלטת, כמו והנה גמלים באים, ארחת ישמעאלים באה מגלעד, בעל החלומות הלזה בא, שאין בכל אלה ביאה תכליתית ומוחלטת כ"א תנועה המכשרת אל תכליתה, וכזה ביאת נח בעשירי לחדש, אמנם ביאתו בי"ז היא הביאה התכליתית והמוחלטת, ובביאה זו האחרונה הוסיף הכתוב להודיע, כי החיות והבהמות הרמש והעופות שבאו אל התבה, למינהם באו, ר"ל כל השייך למין החי וכל מה שיתיחס אליו מין בהמה, וכן בכלם, עמ"ש בראשית א' י"א למינו:

16 הגרי"ז הלוי על בראשית פרק ז פסוק ה

ויעש נח ככל אשר צוהו ה', פירש"י זה ביאתו לתיבה, וצ"ע הא לקמן עה"פ מפני מי המבול. פירש"י דנח מקטני אמנה היה שלא נכנס לתיבה עד שדחקהו המים. ואמר הרב זצ"ל דבדור של רשעים ובגודל הנסיונות. גם כשמתעוררת האמונה אצל האדם רק לבסוף כשכבר מתחיל לראות עונשם של רשעים, גם הוא עוד בגדר מאמין נחשב, ומתקיימת אצלו האמירה לקיים ככל אשר צוהו:

17 בראשית פרק יא

(כח) וַיִּמַת הָרֶן עַל פְּנֵי תְּרַח אָבִיו בְּאֶרֶץ מוֹלְדוֹתָו בְּאוּר כַּשְׂדִּים:

18 רש"י על בראשית פרק יא פסוק כח

(כח) על פני תרח אביו - בחיי אביו (ב"ר) ומ"א י"א ש"ע"י אביו מת שקבל תרח על אברם בנו לפני נמרוד על שכתת את צלמיו והשליכו לכבשן האש והרן יושב ואומר בלבו אם אברם נוצח אני משלו ואם נמרוד נוצח אני משלו וכשניצל אברם אמרו לו להרן משל מי אתה אמר להם הרן משל אברם אני השליכוהו לכבשן האש ונשרף . . .